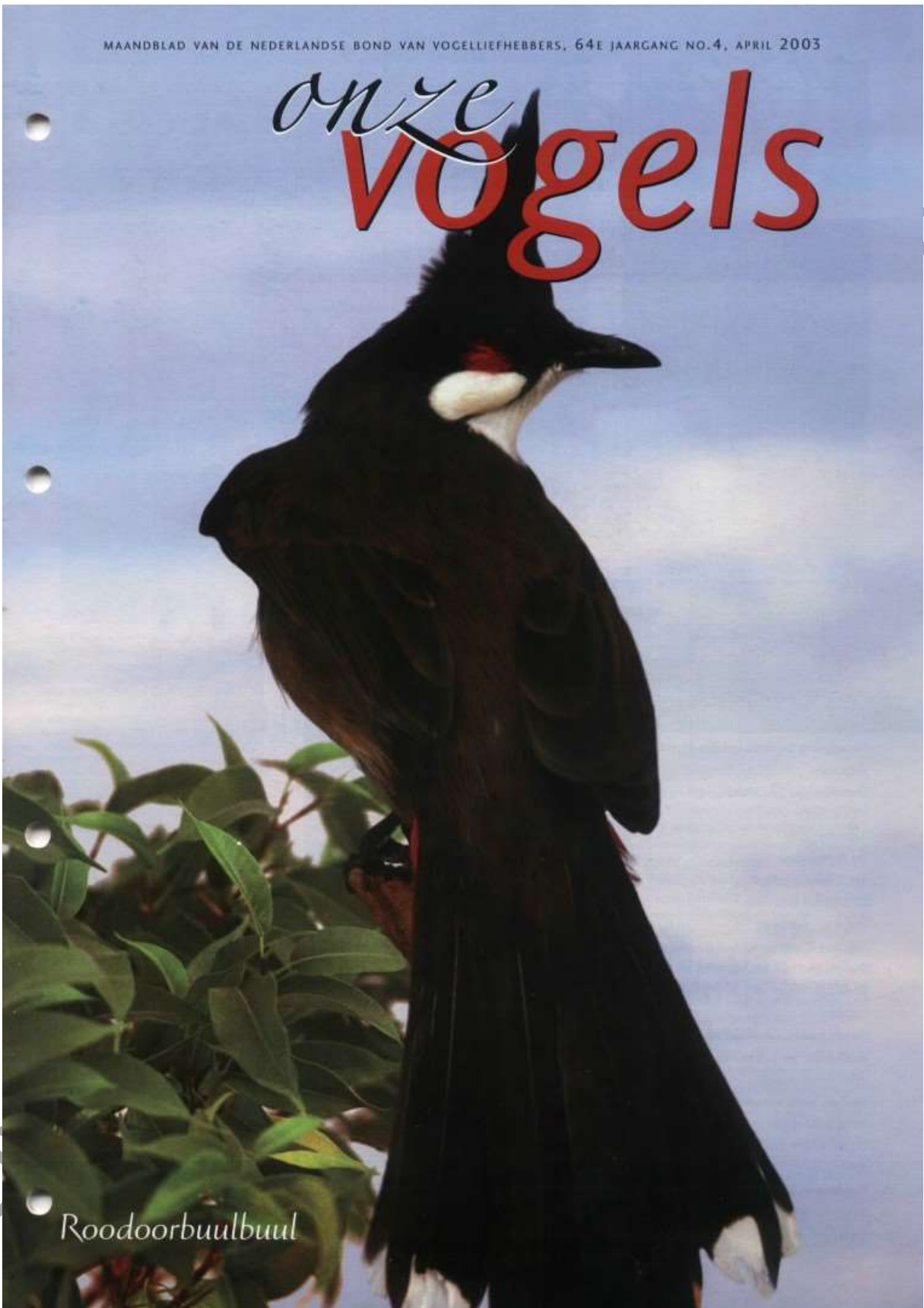
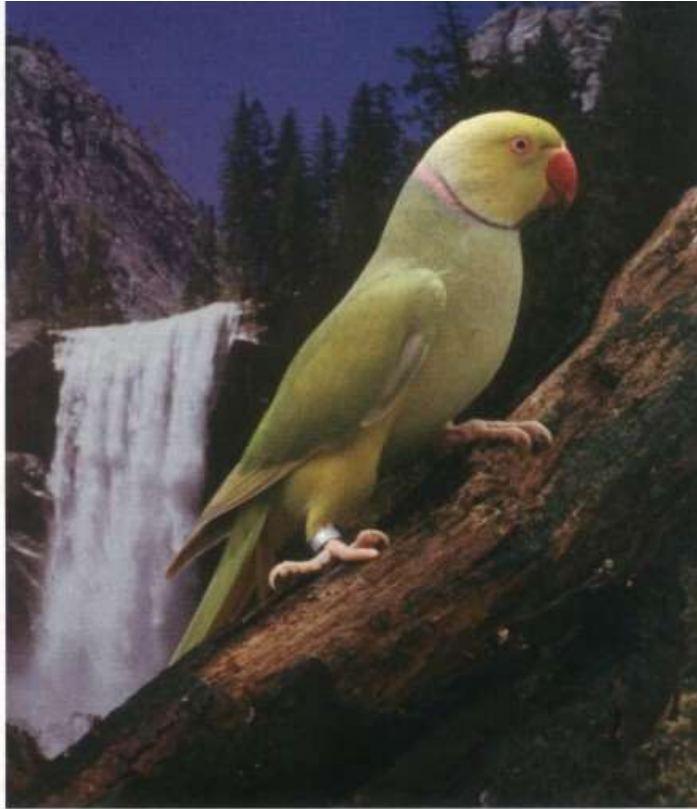

MAANDBLAD VAN DE NEDERLANDSE BOND VAN VOGELLIEFHEBBERS, 64E JAARGANG NO.4, APRIL 2003

onze vogels

Roodoorbuulbuul

NAAMGEVING MUTATIES BIJ

Halsbandparkieten

De huidige benaming van kleurslagen bij halsbandparkieten zorgt nogal eens voor verwarring. In het najaar van 2000 hebben een aantal mensen de koppen bij elkaar gestoken om te gaan proberen hier duidelijkheid in te scheppen en om te komen tot een meer uniforme en wetenschappelijke gezien juiste naamgeving.

Binnen PS-Holland bestond een Werkgroep Edelparkieten, die al een jaar draaide. De doelstelling was en is om de groep van de Edelparkieten te promoten onder de parkietenliefhebbers door het vergroten van de kennis daarover. Binnen de NBvV was een werkgroep van enkele keurmeesters geformeerd om een standaard halsbandparkieten te gaan schrijven. Vandaar uit is contact gezocht met de mensen van PS-Holland en is besloten tot samenwerking. Kort daarna is er ook contact gelegd met Mutavi, dat die research doet met betrekking tot genetica, vederstructuur etc. Mutavi heeft internationale contacten met een veelheid aan deskundigen op dit gebied

en streeft internationaal gezien naar een e nduidige naamgeving van de mutaties bij vele soorten vogels.

Deze club mensen heeft een groot aantal malen vergaderd, teruggekoppeld naar de eigen achterban, overzichten gemaakt, becommentarieerd etc. Een en ander heeft er toe geleid dat er nu een systematische naamgeving voor mutaties bij halsbanden op papier is gezet, gebaseerd op de laatste inzichten vanuit de geneticahoek. Deze naamgeving is ook internationaal geaccepteerd. Als iedereen het systeem kent en hanteert weet iedereen in Nederland maar ook in de rest van de wereld waarover je het

hebt als je bijvoorbeeld een pallid hemelsblauwe halsbandparkiet zoekt. Het resultaat van ons werk zal op verschillende manieren beschikbaar komen voor de geïnteresseerde liefhebber en keurmeester.

- Er is door de werkgroep van de NBvV een conceptstandaard Halsbandparkieten opgesteld die als het bestuur van de keurmeestersvereniging het voorstel overneemt met ingang van het volgende keur seizoen zal gaan gelden. Wellicht zelfs als standaard van de C.O.M. Volgend jaar zal gewerkt worden aan deel 2 over de rest van het geslacht *Psittacula*.
- Er zal een nieuw boek worden uitgebracht door de heer Jacques Bastiaan, met daarin veel foto's en aanwijzingen voor het kweken van de mutaties en mutatiecombinaties.

Om u alvast te laten wennen aan de hier en daar fors gewijzigde benamingen vindt u bij dit artikel een overzicht van zowel de nieuwe als de oude benaming met een overzicht van de voornaamste kenmerken van een mutant. Mutatiecombinaties zijn hieruit af te leiden.

OVERZICHT VOORNAAMSTE KENMERKEN

STANDAARD NAAM MUTATIE	OUDE BENAMING	KLEUR LICHAAM	KLEUR KOP	KLEUR SLAGPENNEN
Lichtgroen	Wildkleur	Groen, licht grijsachtig bewaasd	Voorhoofd en wangen helder glanzend lichtgroen. In de nek, zijkanten van de hals, achterkop grijsblauw bewaasd	Grote slagpennen grijszwart
Hemelsblauw	Blauw	Helderblauw met lichte grijze waas	Wangen helder blauw, rest grijze waas	Grijszwart
Cinnamon	Isabel	Groen met bruinachtige waas	Geelachtig groen	Bruin
Bleekkop Fallow	Buttercup, geelkop roodoog, dun fallow	Licht opgebleekt groen, vleugels wat lichter	Geel	Wat opgebleekt (tot grijs)
Brons Fallow	Recessief cinnamon	Iets opgebleekt groen, vleugels wat donkerder	Geel met groene aanslag	Lichtgrijs
Grijsgroen	Olijf	Diep grijsgroen	Iets lichter dan lichaam	Grijszwart
Grijs		Leigrijs	Grijs	Grijszwart
Turquoise Pastelblauw,	Zeegroen	Turquoise	Helderder dan lichaamskleur	Grijszwart
Lutino	Geel	Warm geel	Geel	Wit
Dominant gezoomd	Fallow, Pastel	Opgebleekt groen, vleugels met zoomtekening	Opgebleekt groen	Lichtgrijs met donkere randen, de zoomtekening
Overgoten	Gele/witte zwartoog	Zeer lichtgroen, bijna geel met groene waas	Nog iets helderder dan lichaam	Sterk opgebleekt, lichtgrijs, met groene waas
Pallid	Lacewing, Isabel	Bleekgroen licht grijs bewaasd	Geel iets grijs bewaasd	Opgebleekt, licht grijsachtig
Donkergroen		Donkergroen	Donkergroen	Grijszwart
Olijfgroen		Olijfgroen	Olijfgroen	Zwart
Bleekstaart	Geelkop Geelstaart	Lichaam normaal, buik opgebleekt tot geel	Geel	Zie lichtgroen
Misty	Bleekgroen	Voor ongeveer 20% opgebleekt t.o.v. lichtgroen	Geelgroen, lichter dan lichaam.	Wat lichter dan lichtgroen
Opaline	Grijskop	Staart rugdek en borst opgebleekt met lichte vleugel-tekening	Lijkt donkerder van kleur dan lichaam, is als lichtgroen	Zie lichtgroen, met vleugelspiegel
Recessief Bont	Afr. Bont, Opaline	Bont patroon komt voor op de vleugels en in de staart	Zie lichtgroen met bont patroon op het achterhoofd en rondom de keel	Zie lichtgroen met bont tekening
Violet	Amerikaans	Kobalt	Helder violet met lichte grijze waas wangen helder violet, rest grijze waas	Grijszwart

MUTATIES HALSBANDPARKIETEN 2003

LEUR STAARTPENNEN	KOPTEKENING	SNAVEL EN POTEN	OOG
Grote middelste staartpen- n blauw met aan het eind een geel randje	Keeltekening is zwart van kleur. Nekband roze	Bovensnavel dieprood, onder zwart, donkerrood aan de basis Poten grijs, nagels donkergrijs	Zwart met bleekgele iris, rode ring van washuid
Blauw met een wit randje	Keeltekening zwart, nekband wit	Zie lichtgroen	Zie lichtgroen
Minder diep blauw, geel randje	Keeltekening diep donkerbruin, nekband roze	Boven dieprood, onder roodbruin Poten donkervlees-kleurig Nagels iets donkerder	Bruin/roodachtig oog
Opgebleekt	Keeltekening donkergrijs, nekband roze	Rode bovensnavel, onder donkerrood Poten vleeskleurig	Rood zonder iris
Opgebleekt	Keeltekening grijs, nekband roze	Bovensnavel dieprood, onder donkerrood, poten vleeskleurig	Rood met zichtbare iris
Donkergrijsgroen met bleekgeel randje	Zie lichtgroen	Zie lichtgroen	Zie lichtgroen
Grijs met wit randje	Zie hemelsblauw	Zie lichtgroen	Zie lichtgroen
Blauw met bleekgeel randje	Keeltekening zwart, nekband lichtroze	Zie lichtgroen	Zie lichtgroen
Bleekgeel	Keeltekening wit, nekband roze	Snavel geheel helderrood, poten vleeskleurig	Helderrood Met iris
Opgebleekt met zoomtekening	Als lichtgroen, de keeltekening iets lichter	Snavel als lichtgroen, poten lichtgrijs	Zie lichtgroen
Opgebleekt	Als lichtgroen, keeltekening iets lichter	Bovensnavel dieprood, onder donkerrood, poten lichtgrijs	Zie lichtgroen
Opgebleekt	Keeltekening grijs, nekband roze	Ondersnavel helderrood, poten vleeskleurig	Pruimrood met zichtbare iris, bleekgeel
Donkerder blauw	Zie lichtgroen	Zie lichtgroen	Zie lichtgroen
Blauw	Zie lichtgroen	Zie lichtgroen	Zie lichtgroen
Geel	Keeltekening donkergrijs, nekband roze	Bovensnavel rood. Ondersnavel donkerrood Poten vlees-kleurig	Als lichtgroen
Bleker, met een bleekgeel randje aan het eind	Zie lichtgroen	Zie lichtgroen	Zie lichtgroen
Opgebleekt	Keeltekening zwart, nekband roze uitlopend van oranje naar geel	Zie lichtgroen	Zie lichtgroen
Zie lichtgroen met bont tekening Geen keeltekening	Bovensnavel rood Ondersnavel donkerrood	Poten donkervlees-kleurig	Diep Donkerrode ogen zonder iris
Violet met een wit randje	Keeltekening zwart, nekband wit	Zie lichtgroen	Zie lichtgroen

Toelichting bij het overzicht

Naast de kleur van de kop en het lichaam is ook veel af te lezen aan de kleur van snavel, poten en het oog. Veel mutaties hebben daar een duidelijk effect.

- De *wildkleur* wordt *lichtgroen* genoemd, dit is dus geen mutatie. Deze kleur is het uitgangspunt waaruit de mutaties zijn ontstaan. Indien er in het schema bijvoorbeeld staat opgebleekt, dan wordt bedoeld ten opzichte van lichtgroen.
- *Hemelsblauw*. Dit is de blauw mutatie zonder donkerfactoren.
- *Cinnamon*. Dit is een engels woord voor kaneel en wordt gebruikt om een bruinmutatie aan te duiden. Oude naam isabel.
- *Bleekkopfallow*. Een nieuwe naam voor de mutatie die door velen buttercup of geelkop roodoog wordt genoemd. Uit onderzoek is gebleken dat dit een fallow-mutatie is die ook bij andere parkieten voorkomt. In het algemeen kan deze mutatie dun fallow worden genoemd. Bij halsbanden geeft de benaming bleekkopfallow meer duidelijkheid over het uiterlijk. Het helder rode oog zonder zichtbare iris is één van de belangrijkste kenmerken.
- *Bronz fallow* ook wel foutief recessief cinnamon genoemd. Het is zeker geen bruinmutatie dus cinnamon past hier niet bij. Een zeer weinig voorkomende mutatie, slechts in enkele exemplaren gekweekt.
- *Grijsgroen* is een in veel kromsnavelsoorten voorkomende mutatie. De oude naam olijf is foutief.
- *Grijs*. De combinatie van grijsgroen met hemelsblauw.
- *Turquoise*. Deze naam is gekozen voor wat bij halsbanden meestal pastelblauw wordt genoemd en bij andere vogels zee-groen en bij grasparkieten geelmasker. Met pastel heeft deze mutatie niets te maken dus die naam is niet juist. De naam zee-groen kan in andere talen voor verwarring zorgen maar het woord turquoise komt zowel in het Frans, Duits als Engels voor evenals in het Nederlands.
- *Lutino* wordt ook wel eens *geel* genoemd. Lutino verdient de voorkeur.
- *Dominant gezoomd*. Werd wel pastel of fallow genoemd. Fallow kan het niet zijn omdat daarbij rode ogen horen. Pastel is een naam die eigenlijk beter voor vinkachtigen gereserveerd kan worden.
- *Overgoten* voorheen gele of witte zwartoog.

- *Pallid*. Werd bij halsbandparkieten veelal lacewing genoemd. Deze naam is gebaseerd op de vleugeltekening van de gras-parkiet, die bij deze mutatie op kant lijkt, hetgeen in het Engels "lace" is. Omdat halsbandparkieten een de vleugeltekening missen is lacewing dus foutief. Bij andere vogelsoorten wordt deze mutatie wel isabel genoemd. Isabel moet gereserveerd worden voor vinkachtigen die zowel eumelanine als phaemelanine hebben. Parkieten hebben alleen eumelanine, derhalve is deze naam ongewenst. Pallid komt uit het Engels en betekent opgebleekt, bleekachtig. Een woord dat beter de lading dekt.

- *Donkergroen en olijfgroen* zijn de combinaties van lichtgroen met één of twee donkerfactoren.

- *Bleekstaart*. Tot heden geelkop geelstaart of witkopwitstaart etc. Wij hebben gekozen voor bleekstaart omdat dat het kenmerk is waardoor deze mutatie zich onderscheidt van andere. Opgebleekte kopkleuren komen ook bij andere mutaties voor. Op deze manier is de naam in mutatiecombinaties ook gemakkelijker de combineren.

- *Misty*. Een tamelijk nieuwe mutatie waarbij de kleur voor ongeveer 20 tot 30% is opgebleekt. Komt tot heden maar bij enkele parkietensoorten voor zoals de swiftparkiet en de agapornis nigrigenis en de agapornis taranta. Werd daar bleekgroen genoemd.

- *Opaline* is de juiste benaming voor grijskop. Kenmerkend is de vleugelspiegel, zie grasparkiet.

- *Recessief bont*.

- *Violet*.

Wij denken hiermee een bijdrage geleverd te hebben aan de standaardisering van de naamgeving van mutaties bij met name kromsnavels. Wij kunnen ons voorstellen dat dit verhaal het nodige aan discussies zal losmaken. Wij zijn er van overtuigd dat onze voorstellen beter aansluiten bij het internationale spraakgebruik en deze naamgeving ook van toepassing kan en moet zijn bij andere parkieten. Bij de agaporniden is er de laatste tijd al het een en ander gewijzigd en geaccepteerd.

Het verzoek aan u allen is: laat het eens bezinken en denk er eens goed over na. Reacties zijn welkom bij de redactie van dit blad.

NAMENS DE DEELNEMERS AAN DE VERSCHILLENDE WERKGROEPEN,

PIET ONDERDELINDEN

OVER KANARIES GESPROKEN

FOTO: PIET ZWAAELS

De Lizard

IS MEER DAN ALLEEN EEN MOOIE CAP!

Waarom deze titel zult u zeggen? Het antwoord hierop is heel eenvoudig. De cap van de lizard is een in het oog springende eigenschap en bepaalt voor veel mensen de schoonheid van de lizard. De echte liefhebber en kweker van de lizard weet dat de vele andere eigenschappen een veel grotere rol spelen. Kijken we naar de standardeisen dan staan alleen al voor de rugtekening 25 punten, terwijl voor de cap "maar" 10 punten staan. We zullen alle eigenschappen van de lizard eens aan ons voorbij laten gaan aan de hand van de standardeisen. Duidelijk is de mooie flanktekening te zien. De snavel en pootjes zullen nog donkerder moeten worden.

We beginnen hierbij natuurlijk met de rugtekening waarvoor 25 punten staan.

De rugtekening van de lizard is een zeer in het oog springend gedeelte waarbij het een vereiste is dat de tekening (spangles) in een rechte lijn ligt. Dikwijls zien we hier een warrig geheel of lopen de middelste twee rijen door elkaar of juist helemaal uit elkaar. De tekening moet beginnen tegen de cap, bij de non-cap boven de snavel, en moet bij de gebroken cap ook in het onderbroken gedeelte van de cap aanwezig zijn. Vanaf de cap zal de tekening in de nek volledig aanwezig moeten zijn (wat nogal eens niet het geval is) en vandaaruit in rechte lijn doorlopen naar de rug. Nog te veel zien we ook lizards waarbij de tekening veel te grof is. De gouldlizard heeft over het algemeen een fijnere tekening, wat natuurlijk te maken heeft met zijn kortere bevedering. De gouldlizard is immers een intensiefvogel. Maar als nu de rugtekening mooi in lijn ligt, zijn we er nog niet. De ruglijnen zullen goed onderbroken moeten zijn. De omzomingen van de veertjes zullen een soort halve maantjes moeten vormen die de lizard aan zijn befaamde tekening helpen. Te dikwijls zien we hierbij dat de omzoming veel te smal is of te zien is als een open geheel. Wat we ook veel zien, is een wazige vlek in de rug, wat bij een lizard (schimmelvogel) meer voorkomt dan bij de gouldlizard (intensief). Nu we de rugtekening beschreven hebben, gaan we verder met de borst- en flanktekening. (rowings) waarvoor 10 punten staan. We beschrijven hierbij de borst- en flanktekening apart. De flanktekening zal duidelijk aanwezig moeten zijn en niet te grof. Dikwijls zien we hier een tekening die wel duidelijk aanwezig is, maar heel warrig of

juist heel gestreept en zonder onderbreking. Een mooie flanktekening is niet te grof en ligt evenals de rugtekening in mooie lijnen die goed onderbroken zijn. Bij te smalle vogels zien we dikwijls geen of te weinig flanktekening. Bij een goede lizard is de borsttekening over de gehele borst aanwezig en loopt vanaf de snavel naar de staart. Ook hier zien we nogal eens een te warrig of veel te grof gestreept geheel. Een fout die veelvuldig voorkomt, is het ontbreken van tekening in het midden van de borst en het onderste gedeelte tussen de poten. De borsttekening bij een pop zal altijd veel duidelijker aanwezig zijn dan bij een man. Bij een man zal de borsttekening meer vloeiend overgaan in de tussenliggende lipochroomkleur. Meestal zijn de poppen dus de beste tentoonstellingsvogels. De lizard (schimmel) laat meestal ook meer borsttekening zien dan de gouldlizard.

Nu we de tekening hebben gehad, gaan we naar de cap waarvoor weer 10 punten staan. Bij de cap kennen we drie vormen, nl. de volle cap, de non-cap en de gebroken cap. In het vraagprogramma staat bij iedere kleur ook de cap, wat steeds een nieuwe groep inhoudt. Is het niet beter voor de kweker dat voor iedere kleur een groep vermeld staat? Bij de gouldlizard dus een groep "gouldlizard met cap, zonder cap en met gebroken cap". Het is dikwijls moeilijk spelen, omdat men niet de juiste reservevogel heeft. Men moet dan bij het gebruik van de reservevogel een slechtere vogel zetten, terwijl men veel betere heeft met een andere cap.

We beschrijven nu eerst de volle cap. Deze moet zuiver ellipsvormig zijn en vanaf de snavelinplant los boven de ogen tot op het achterhoofd lopen. Nog te veel zien we caps

die te ver doorlopen in de nek. We moeten hier de lijn die loopt door het midden van de snavel naar het midden van het oog en zo verder naar de nek aanhouden. De cap zal hier niet onder mogen komen. Veel caps zullen toch nog een kleine hapering vertonen, maar laat dit u er niet van weerhouden deze vogels toch te spelen als ze verder goede eigenschappen bezitten.

De gebroken cap moet eruit zien als de volle cap, dus ook ellipsvormig, maar mag een onderbreking hebben van 35 tot 50%. In deze onderbreking zal wel de tekening aanwezig moeten zijn zoals in de nek en op de rug. Zowel de volle cap als de gebroken cap zal eenkleurig moeten zijn. Dikwijls zien we hier een hardere kleur boven de snavel.

Bij de non-cap is helemaal geen cap aanwezig, maar hier zal de tekening vanaf de snavel over de nek naar de rug toe een geheel moeten vormen. Als u lizards kweekt, zult u merken dat dit een factor is die zeker zo moeilijk is als het kweken van mooie volle caps. Meestal zijn er toch nog enkele veertjes van een cap aanwezig en dikwijls zijn dat de hele korte veertjes boven de snavel.

De volgende rubriek op ons keurbriefje is bevedering, conditie en algemene indruk. Voor dit geheel staan 15 punten, dus toch een zware rubriek. De bevedering van een lizard moet zacht zijdeachtig en glanzend zijn. Nog veel te veel zien we lizards met een bevederingsfout in de hals. Het befaamde strikje. Het zal u duidelijk zijn dat hier nooit een mooie borsttekening aanwezig kan zijn. Ook zien we vaak uitstekende veertjes in de nek bij het draaien van de kop. Nogal wat lizards op tentoonstellingen hebben een te lange bevedering, wat de tekening niet ten goede komt.

Conditie en algemene indruk. Een lizard heeft nogal snel last van zijn darmen. Hierdoor komen er nogal wat lizards op tentoonstellingen die dunne ontlasting hebben en zich zo bevuilen. Hou dit goed in de gaten en geef uw lizards een kuur, desnoods meer dan uw andere vogels.

We komen nu bij de lipochroomkleur en schimmelverdeling; hiervoor staan 10 punten. De lipochroomkleur moet egaal verdeeld zijn. De lipochroomkleuren zijn geel intensief, geel schimmel, rood intensief, rood schimmel en wit. De lizard met de witte grondkleur is de blauw lizard. Let hierbij op met de kweek: bij wit maal wit kan de letaalfactor optreden. De schimmelverdeling bij de geel en rood schimmel moet gelijkmatig verdeeld zijn. Nog te veel goudlizards (intensief) op tentoonstellingen laten een weinig schimmel zien. Zorg ervoor dat u echte intensieve kweekt en stel uw kweekkoppels goed samen. De laatste jaren zien we ook steeds meer lizards met te veel bruin in de bevedering. Het betreft hier vooral de poppen. Selecteer hier streng op, want er is niets mooiers dan een lizard met een mooie, heldere lipochroomkleur. De mooie, heldere vogels zijn overigens meestal in het bezit van de blauwfactor.

Onze volgende rubriek omvat de vleugels, de staart en het melaninebezig en ook hiervoor staan 10 punten. De vleugelpennen moeten zwart zijn, goed aansluiten en mogen elkaar niet kruisen. De staart moet smal zijn, goed gesloten en in een goede verhouding met het lichaam. Hij moet een kleine V-vorm laten zien en goed zwart zijn.

De snavel en pootjes moeten goed zwart zijn. Ook de donsveren moeten zwart zijn. Bij nogal wat lizards is dit dons in het onderlichaam wit. Dit is verborgen bont. Moeten we dit tolereren? Probeer dit in ieder geval uit uw stam te kweken door selectie, want een bonte lizard is geen tentoonstellingsvogel. BONT komt verder voor als een witte nagel, een witte vleugel- of staartpen en het bovenste veertje bij de schouderdekveren. Het verborgen bont in het onderlichaam is dikwijls ook te zien, omdat de tekening op een bepaald gedeelte wordt onderbroken. Let op: gewisselde staart- en vleugelpennen zullen nooit meer zo zwart terugkomen als ze waren en dikwijls een witte rand hebben. Ook gewisselde veertjes kunnen een witte rand hebben als ze terug komen. Dit is dus geen bont, maar wel storend bij een tentoonstellingsvogel.

We komen nu bij de wenkbrauwstreep waarvoor 5 punten staan.

Tussen het oog en de cap moet een zwarte wenkbrauwstreep te zien zijn. Dit zijn kleine zwarte veertjes die de cap van het oog scheiden. Als dit niet zo is, krijg je het effect van een pet die je over de ogen trekt wat niet mooi is.

We gaan nu naar de schoudertekening waarvoor ook 5 punten staan.

De schouder- en vleugeldeken moeten duidelijk geschubd zijn. Ze moeten een mooie zoom vormen en de basis van de vleugelpennen afdekken.

De snavel en pootjes, waarvoor ook 5 punten staan, mogen geen gebreken hebben en moeten zo zwart mogelijk zijn. Het gebruik

van bruidssluier kan hierbij helpen. Laat uw lizards van de zon genieten en al snel zullen de hoorndelen zwart worden. Ook het bruin in de bevedering zal hierdoor verminderen. De lizards worden geboren met lichte poten. Wel hebben ze meestal al de zwarte snavel.

Als laatste in de standaard krijgen we de grootte, vorm en houding waarvoor ook 5 punten staan. De grootte moet 13 cm zijn. De lizard is dus duidelijk kleiner dan een kleurkanarie, wat nogal eens vergeten wordt. De vorm van de lizard kunnen we omschrijven als de vorm van een goede kleurkanarie. Bij de vorm moeten we erop letten dat hij niet te vol is in de borst. De houding is opgericht in een hoek van 45°.

Tot slot nog dit. Zorg ervoor dat de lizard rustig is in zijn tentoonstellingskooi. Bij een onrustige vogel zal de tekening nooit mooi in lijn liggen.

Begin met het uitzoeken van uw tentoonstellingsvogels, als de lizards helemaal uitgeruid zijn. Dan pas kan de tekening zich in al zijn schoonheid laten zien.

Laat u zich door dit verhaal niet afschrikken om ook lizards te kweken. Het is een mooie uitdaging. Want wat is er mooier dan deze mooie tentoonstellingsvogel naar een show te kunnen brengen?

Na dit verhaal zult u wel beseffen dat een lizard meer is dan alleen maar een mooie cap! Voor reacties op dit artikel kunt u terecht bij of Th. Minten t.minten@wanadoo.nl Hoogstraat 57, 5986 AA Beringe.

KALENDER 2003 APRIL •

FOTO: GIES SCHÖLZ

Van de Zwartmasker rode tangara (lengte 17 cm) herkomstig uit Zuidoost Colombia tot Oost Peru en Noord Brazilië zijn geen ondersoorten bekend. Ze zijn daar te vinden in de laaglanden tot 600 meter, in Peru soms tot 1100 meter hoogte.

Er is een duidelijk geslachtsverschil waarneembaar. De pop is iets kleiner dan de man, donker roodbruin van kleur, en de zwarte buiktekening is beduidend kleiner.

Buiten de broedtijd zwerven ze in gemengde groepjes van ongeveer 14 vogels rond, in deze groepjes vinden we vaak de Zilvernsnavel tangara (*Ramphocelus carbo*).

Ze foerageren van 2-25 meter boven de grond, vele verschillende soorten rijpe vruchten, maar ook nectar hebben de voorkeur. Verzot zijn ze op vruchten van de Passifloraceae, daarnaast nemen ze bessen

en zaden tot zich. Ook staan vele verschillende soorten insecten, spinnen, rupsen op het menu.

De nesten bevinden zich meestal vrij laag in het struikgewas en zijn gemaakt van twijgjes en bekleed met droge halmen en mos. Het nest is vrij ondiep (ongeveer 3 cm) en tamelijk los gebouwd. De 2 eieren zijn blauwgroen van kleur en voorzien van bruinachtige stippen en strepen. De pop broedt alleen, maar wordt wel door de man gevoerd.

Na 13 dagen komen de jongen uit en worden dan door beide ouders gevoerd met insecten.

Op een leeftijd van 12-14 dagen vliegen de jongen al uit, het jeugdekleeft is dan roodbruin. Met 35 dagen zijn ze geheel zelfstandig.

Met een prima vruchtenpaté, aangevuld met vele soorten vruchten en levend voer, nectar en fijngesneden tahoe, is het mogelijk om met deze vogels te fokken. Mits ze echter over een goed beplante voliëre met verwarmd binnenverblijf kunnen beschikken.

DOOR GER ESSENBERG

OPNIEUW DE Groenvleugelduif (*Chalcophaps indica*)

In het decembernummer 2002 schreef Jan de Nijs het een en ander over de groenvleugelduif naar aanleiding van de prachtige foto van deze duivensoort op de decemberpagina van de NBvV-kalender.

Graag wil ik hier enige opmerkingen plaatsen omdat er naar mijn mening enkele onjuistheden werden vermeld.

In de natuur bestaat het dieet van de groenvleugelduif behalve uit zaden voor een groot gedeelte uit vruchten. Toch is deze soort geen vruchtenduif, zoals in het hierboven genoemde artikel wordt gesuggereerd. De duivenfamilie (Columbidae) bestaat uit 309 soorten. Deze familie kan verdeeld worden in een vijftal onderfamilies. Allereerst de zogenaamde 'echte duiven' (Columbinae). Dit is de grootste groep en omvat 181 soorten verdeeld over 29 geslachten.

De Columbinae wordt ook wel eens aangeduid met de term 'zaadende duiven' ter onderscheiding van de echte vruchtenduiven (Treroninae). De vruchtenduiven zijn de op een na grootste onderfamilie en deze omvat 123 soorten verdeeld over 10 geslachten. Bij de echte duiven zitten veel soorten die naast een zaaddieet ook in meer of mindere mate vruchten tot zich nemen. Het verschil echter met de echte vruchtenduiven is dat de soorten binnen deze laatste onderfamilie niet op een zaaddieet alleen kunnen overleven. Veel soorten bij de echte vruchtenduiven kunnen deze voedselbron niet eens verteren. Maar alle soorten bij de echte duiven, en hier valt de groenvleugelduif ook onder, kunnen uitstekend overleven op een gevarieerd zaaddieet alleen.

De overige drie onderfamilies zijn: de fazantduiven (Otidiphabinae, 1 soort), de kroonduiven (Gourinae, 3 soorten, 1 geslacht) en de tandduiven (Didunculinae, 1 soort). De soorten binnen deze drie onderfamilies hebben alle een afwisselend dieet van zaden, vruchten en kleine ongewervelde dieren. Het plaatsen van verschillende soorten binnen eenzelfde onderfamilie is gebaseerd op overeenkomstige kenmerken van deze soorten. Deze kenmerken kunnen bijvoorbeeld uiterlijk, levenswijze en voedselpatroon zijn. Er zijn echter nog veel meer kenmerken te bedenken. Op basis hiervan is de groenvleugelduif wetenschappelijk ingedeeld bij de echte duiven en niet bij de vruchtenduiven. Van de vlekkerigheid als gevolg van een tekort aan vruchten bij de groenvleugelduif,

waarover wordt gesproken door Jan de Nijs, is bij mij en anderen niets bekend. Wellicht dat dit een gevolg is van een dieet met onvoldoende voedingsstoffen. De oorzaak hoeft echter niet te liggen in een gebrek aan vruchten. Een gevarieerd zaadmengsel bevat alle benodigde voedingsstoffen om een groenvleugelduif een zuiver verenpak te geven. Hetgeen natuurlijk niet moet betekenen dat men zijn groenvleugelduiven dan maar geen vruchten meer geeft. Indien de dieren dit gewend zijn, moet men dit gewoon blijven verstrekken.

Over de blauwe mutatie het volgende. Inderdaad is er een mutatie bekend bij de groenvleugelduif waarbij de groene glans op de vleugels veranderd is in een donkerblauwe glans. Of deze mutatie op dit moment nog bestaat, is mij onbekend. In veel boeken wordt de blauwe mutatie genoemd, maar of de betreffende auteurs er ooit zelf een hebben gezien, blijft de vraag. Jaren geleden heb ik er zelf wel eens een mogen aanschouwen bij een liefhebber/handelaar. Behalve aan de vleugelkleur was er aan rest van de veerkleur niet zichtbaar iets veranderd. Wat er van dit diertje is terechtgekomen, is niet bekend. Wel bekend is dat deze kleurmutatie niet het gevolg is van de afwezigheid van geel carotenoïde. De groenvleugelduif, evenals alle soorten duiven uit de onderfamilie Columbinae, heeft deze vorm van pigment niet in zijn bevedering. De groene, metaalachtige glans op de vleugels wordt veroorzaakt door het natuurkundige verschijnsel interferentie en dit ontstaat door breking van licht. De metaalachtige kleuren noemt men wel iriserende kleuren en dit zijn kleuren die bij verschillende lichtinvalshoeken kunnen wisselen. Dit verschijnsel komt bij veel vogelsoorten voor.

Denk bijvoorbeeld maar eens aan de kopkleur van de woerd van de wilde eend (*Anas platyrhynchos*). Maar ook de blauwe pauw (*Pavo cristatus*), spreeuw (*Sturnus vulgaris*), ekster (*Pica pica*) en rots-/stadskuif (*Columba livia*) zijn bekende voorbeelden. Bij de iriserende kleuren speelt de uiterst

dunne hoornlaag van de veerhaakjes een belangrijke rol, net zoals een laagje olie op het water. Omdat een dergelijk olielaagje nooit overal even dik is, worden de teruggekaatste lichtstralen op verschillende wijze gebroken. Dit verschijnsel, samen met het donkere water onder de olievlek dat voor een absorberende ondergrond zorgt, veroorzaakt de verschillende kleurwaarnemingen. Het hoornlaagje om de veerhaakjes is vergelijkbaar met het olielaagje. De onderliggende melanine in het veerhaakje absorbeert nu de lichtstralen van een bepaalde golflengte. De overige lichtstralen worden gereflecteerd maar welke dat zijn is afhankelijk van de weg die de lichtstralen moeten afleggen door het hoornlaagje. En de af te leggen weg is weer afhankelijk van de dikte van de hoornlaag en de hoek van de lichtinval op de hoornlaag.

Dit verschijnsel is ook goed waarneembaar wanneer de veren helemaal nat zijn. Het waterlaagje rondom de veerhaakjes veroorzaakt een andere breking van de lichtstralen en hierdoor wordt een geheel andere kleur waargenomen. De mutatie bij de groenvleugelduif waarbij de vleugelkeur (donker)blauw is geworden, is dus niet het gevolg van een pigmentreductie, maar van een wijziging van de hoornlaagdikte rondom de veerhaakjes.

Helaas wordt er nog te weinig geschreven over de diverse duivensoorten, hoewel een steeds grotere groep mensen zich bezighoudt met het houden en kweken hiervan. Daarom is er steeds meer behoefte bij de liefhebbers van duiven om zich te verenigen. Sinds kort kan dit ook, want er bestaat nu een landelijke vereniging die de belangen probeert te behartigen, in de meest ruime zin van het woord, van onder andere de liefhebbers van 'tropische duiven', inclusief lachduiven. Indien u informatie over deze vereniging wilt hebben, kunt u contact opnemen met de secretaris, de heer Nico van Wijk. Zijn telefoonnummer is 0172-474040 (na 18.00 uur).

TEKST EN FOTO: HEIN VAN GROUW

NIEUWE MUTANT

Opaline is de nieuwste mutatie bij de *A.roseicollis*, ontstaan omstreeks 1997 in Amerika. Waarschijnlijk is de opaline ook in België ontstaan, hetzij spontaan dan wel uit een niet als zodanig herkende splitvogel van de Amerikaanse mutant.

Uiterlijk is er waarschijnlijk geen verschil tussen deze vogels.

De Opaline Roseicollis

Opaline of roodkop?

Waarom opaline? In het begin werd deze mutant roodkop genoemd. Dit leek wel logisch. Het was een in het oog springende verandering t.o.v. een normale vogel. Toch ga je dan bij andere soorten naar vergelijkbare vogels zoeken of er ook iets dergelijks plaatsvindt. Toen de eerste foto's van deze vogels verschenen, leek het of ze vleugelspiegels toonden; reden om aan opaline te denken. Die gedachte begon ook in Amerika de kop op te steken. Inmiddels is men overal tot de conclusie gekomen dat het inderdaad een echte opalinemutant is.

Laten we de argumenten nog eens op een rijtje zetten:

- geslachtsgebonden recessieve vererving
- uitbreiding psittacinevelden
- melaninevrije donsveren
- distributieverandering eumelanine
- sterke melanine-reductie in de staart
- vleugelspiegels

De term vleugelspiegels vraagt om een nadere uitleg. Tot nu toe zijn de opalinemutanten hoofdzakelijk opgetreden bij de Australische parkieten. Deze hebben normaal gesproken een wingstripe. Bij een opalinemutant vergroot deze wingstripe zich en is zelfs bij een gesloten vleugel goed te zien. Bij de agaporniden, die normaal gesproken geen wingstripe hebben, zal dus ook nooit zo'n duidelijke vleugelspiegel als bij de Australische parkieten te zien zijn. Toch is ook bij de opaline roseicollis enigszins sprake van een vleugelspiegel. De buitenvlaggen van de grote slagpennen zijn

wat geler. Dat geeft bij een gesloten vleugeldek de indruk van een vleugelspiegel. Dit effect zien we ook bij de opalinemutant van de pruimenkop en de halsbandparkiet. Wat is er veranderd? Meest opvallende verandering is zoals gezegd de volledig rode kop. Ook de staart wordt veel roder, de blauwe stuit verdwijnt vrijwel geheel en wordt gelijk aan de lichaamskleur. Het masker lijkt met een grauwluijer overtrokken. Als we beter kijken, zien we dat de schachten van de maskerveertjes zwart zijn; ook een uiting van veranderde eumelaninedistributie. Opvallend zijn ook de opgebleekte oorvlekken. Bij andere opalinemutanten zien we dat het rood door selectie ook doorloopt over de rest van het lichaam. De toekomst moet uitwijzen of dit ook mogelijk is bij de roseicollis.

Mogelijkheden met de opaline

Opaline laat zich met alle kleuren (uitgezonderd de albino) combineren, maar niet alle combinaties zijn even zinvol. Contrastrijkheid dient op de eerste plaats te staan. Opaline met bont geeft een tegengestelde werking. De opalinefactor vergroot het masker, bont verkleint het masker. Het eindresultaat is een vrij kort en streperig masker. Toch moest deze combinatie een keer gekweekt worden om het resultaat te kunnen beoordelen. Onbekend is wat het effect is op de zoomtekening in de combinatie opaline pastel gezoomd. Juist bij de opaline zien we dat de randjes van de veren iets opgebleekt zijn. Ook hier zou je dus een tegengestelde werking verwachten. Voorzover mij bekend is deze combinatie

nog niet gekweekt. Opaline oranjemasker groen geeft een heel apart effect. De geheel oranje kop steekt sterk af bij het iets gelige groene lichaam. De combinatie opaline-lutino is voor mijzelf toch een van de mooiere combinaties. Het contrast van de rode kop met het gele lichaam en de vrijwel geheel rode staart spreekt mij zeer aan. Ook oranjemasker hierin gekweekt zal zeker een mooi effect geven. Mooie combinaties die in de toekomst zullen worden gekweekt, zijn opaline bleekmasker, evt. aangevuld met donkeren violetfactor, opaline overgoten, opaline met een van de twee fallowvormen en opaline met cinnamon. Voorwaarde moet wel blijven dat de kleurslag als zodanig te herkennen blijft.

Vererving

Zoals eerder gemeld vererft ook deze opalinemutant geslachtsgebonden recessief. Praktisch gezien kun je daarvan melden dat er geen splitpoppen zijn. Een splitman is al voldoende om opalines te kweken. Dit zullen dan wel allemaal poppen zijn. Beter is nog om met een splitman en een opalinepop te kweken. Hieruit komen zowel opalinemannen als -poppen uit. De overige mannen zijn gegarandeerd split voor opaline. Ook kweken met een opalineman is een goede keus. Alle dochters zijn opaline, alle zonen gegarandeerd split voor opaline. Deze manier van vererven zorgt ervoor dat er heel makkelijk andere kleuren en bevederingskwaliteiten ingekweekt kunnen worden.

TEKST EN FOTO'S: ANDRÉ VAN DER VOGEN

▲ Op de foto rechtsboven ziet u een opaline oranjemasker lichtgroen. Hier nog niet optimaal op kleur; toont wel al de beschreven vleugelspiegels.

◀ De foto's links onder: De opaline lutino. Zeer opvallend is de geheel rode kop en staartkleur.

Daarnaast ziet u de "gewone" lutino.

VAN A TOT ZEBRAVINK

▶
Acht bevruchte
eieren is wat veel
van het goede.
Advies: een aantal
verleggen.

DEEL 10: PROBLEMEN BIJ DE KWEEK

Ondanks alle voorzorgsmaatregelen die we in eerdere delen van deze reeks hebben doorgenomen, kunnen zich er nog steeds problemen voordoen. Wat zou het mooi zijn om te kunnen zeggen: "Als je het volgens het boekje doet, is succes verzekerd!" Aan de andere kant is het ook maar goed dat het niet zo is. Dit houdt ons alert en onze hobby blijft zo boeiend.

Een aantal zaken zijn al eerder beschreven, maar de ervaring leert ons, dat we pas ergens over gaan lezen, wanneer het ons persoonlijk treft!

Legnood

Toen ik zelf rond 1974 met tropische vogels begon, kreeg ik regelmatig te maken met legnood en gingen diverse poppen hieraan dood. Bij een vrouw uit Nieuw Vossemeer (haar naam ben ik kwijt) kreeg ik het advies om AD-druppels door het eivoer te doen. AD-druppels bevatten de vitamines A en D die ook voor mensen verkrijgbaar zijn en toevallig had mijn moeder dat toen in huis voor mijn kleine zus die nog een peuter was.

Regelmatig komt het voor en niet alleen bij zebravinken, dat pas geboren vogels niet gevoerd of uit het nest gegooid worden.

Ik ben het gaan geven en eerlijk: tot aan de dag van vandaag was het probleem legnood voorbij.

Regelmatig komt het voor en niet alleen bij zebravinken, dat pas geboren vogels niet

gevoerd of uit het nest gegooid worden. Dit kan verschillende oorzaken hebben. Vaak zien we dit bij vogels van het laatste broedjaar die aan elkaar zijn gekoppeld en voor het eerst jongen krijgen. Zelf probeer ik dit te voorkomen door altijd één vogel met broedervaring in het samengestelde koppel te plaatsen. Jonge onervaren vogels weten soms niet wat hun overkomt, wanneer de eitjes uitkomen en er gekriebel onder hen ligt!

Wanneer een kweekkoppel dat voor het eerst jongen heeft, een groot nest krijgt, dan zullen de jongen van een dag of 5 al wat groter en sterker zijn. Zij richten zich beter op om gevoerd te worden en stimuleren het jonge paar om beter te voeren! De andere jongen leg ik dan bij een ervaren koppel en dit denkt: Hé, wat nu, ze zijn gekrompen, en gaat nog harder voeren! Jongen uit het nest gooien kan veroorzaakt worden door een voeding met veel dierlijke eiwitten of door het feit dat het ouderpaar, zodra de jongen geboren zijn, opnieuw willen beginnen.

Het komt ook voor dat jonge vogels eerst goed opgroeien en dan sterk vermageren en doodgaan. Ook dit kan verschillende oorzaken hebben. Onder andere bloedluis. Die herken je aan de rode plakzooi die zich meestal aan de achterzijde van of in het

nest bevindt. Als je goed kijkt, zie je die ook bewegen. Als middel gebruik je dan een anti-bloedluisspray en reinig je het nest grondig. Uiteraard de jonge vogels verwijderen en na een klein uur pas terugleggen (wel goed warm houden!). U kunt ervan uitgaan dat er op meer plaatsen bloedluis aanwezig is. Ga voorzichtig te werk en niet als een gek het hele vogelverblijf bespuiten, maar met tussenpozen en zorg voor een goede ventilatie. Blijf dit minimaal 14 dagen lang herhalen, de bloedluis eitjes komen namelijk ook nog uit, omdat ze helaas altijd bevrucht zijn! Om bloedluis te voorkomen kan men wat tabakstengels, kamille of shag onder in het nest leggen of voor de kweek het nestkastje insmeren met een kwastje petroleum.

Verder kunnen de vogels een ziekte bij zich hebben. Omdat de jonge vogels nog nauwelijks weerstand hebben, kunnen ze hieraan overlijden. Ook hier is het weer beter te voorkomen dan genezen. Laat uw vogels ruim voor de kweek een mestonderzoek ondergaan. U bent er dan op tijd bij en gaat met gezonde vogels van start. Kuren tijdens de kweek betekent een verloren jaar!

Wanneer een nest jongen op normale wijze groeit, ligt de ontlasting op de rand of wordt door de ouders verwijderd. Natte of zgn. zweestnesten veroorzaken slecht groeiende jongen of zelfs sterfte. Door in de kweektijd 2 x per week yakult door het eivoer te doen voorkomt men dit (Yakult is een biogarde drinkyoghurt).

Vaak vormen onbevruchte eieren in de eerste ronde een probleem. De mannen zijn dan nog niet volledig broedrijp. Deze moeten meestal een paar weken eerder in broedconditie gebracht worden dan de poppen. Een van de ouders is onvruchtbaar. Dit is niet te zien, maar alleen te achterhalen door kweekkoppels te veranderen. Soms klikt het niet tussen beide vogels. Door goede observatie is dit waar te nemen.

Er zijn in de dierenwinkels vele middelen verkrijgbaar voor een betere bevruchting en kweekresultaten. Sommige kwekers zweren hierbij! Als een vogel goed gezond is en de juiste voeding en voldoende zuurstof krijgt, is dit extra niet nodig. Vroeger en ook nu nog wordt er tarwekiemolie toegevoegd voor een goede bevruchting. Zelf laat ik tarwe kiemen en doe dit door het eivoer. Kleine soorten vogels waaronder de zebra-vink eten alleen de kiem en laten het kaf ongemoeid.

Dat eieren niet uitkomen wordt vaak veroorzaakt door een te lage vochtigheid. De eieren drogen dan uit. Regelmatig nat spuiten kan een oplossing zijn of mos onder in het nest. Mos houdt het vocht vast.

De luchtvochtigheid kan echter ook te hoog zijn. Hierdoor worden de eierschalen week en kan de jonge vogel niet door de schaal komen. Zuurstof is zeer belangrijk voor een goede ontwikkeling van de kiem tot jonge vogel. Windeieren of eieren zonder schaal, kan op een tekort aan grit en mineralen duiden of de pop kan dit zelf niet aanmaken. In het laatste geval is er geen oplossing.

Dat eieren niet uitkomen wordt vaak veroorzaakt door een te lage vochtigheid. Regelmatig nat spuiten kan een oplossing zijn of mos onder in het nest.

Regelmatig zien we dat kleine nestjes met 1 à 2 jongen minder goed grootgebracht worden dan nesten van 3 tot 5 jongen. Dit komt doordat de jongen zichzelf verwarmen en steun geven als ze zich oprichten bij het voeren. Een kunststofeitje waarop de jongen kunnen steunen, is een oplossing. Zelf verleg ik kleine nesten zodanig dat er minimaal 3 jongen bij elkaar liggen. Om toch te weten uit welk koppel ze komen, verwijder ik bij het ene koppel de donsveren op de kop van de jongen. Zo kunt u daar bij het ringen rekening mee houden.

Met een gifvrije stift de pootjes kenmerken is een andere manier. Later slijt dit vanzelf weg.

Hou altijd een goede kweekadministratie bij, achterblijvers noteren en "probleemouders" uitsellecteren voor het volgende seizoen. Plukken van jonge vogels is ook een vervelend gedrag. Bij sommige oudervogels is dit erfelijk en helpt nieuw nestmateriaal nauwelijks. Door voorzichtig met een klein kwastje wat citroensap achter op de kop en het rugdek te smeren kan dit voorkomen worden. De smaak van citroensap weerhoudt de oudervogel van plukken. Dit hoeft u uiteraard alleen bij plukkende oudervogels toe te passen.

Tot zover problemen bij de kweek. Ongetwijfeld zijn er nog meer problemen die niet aan de orde zijn geweest. Hebt u zelf soortgelijke ervaringen, ook door eigen fouten, zet deze eens op papier en lever ze als artikel in voor Onze Vogels.

We kunnen van elkaars fouten en ervaringen nog leren. Zelfs kwekers met 40 jaar ervaring komen wel eens voor een probleem te staan, waarvoor ze geen oplossing weten. Wat voor de een vanzelfsprekend is, kan voor de ander een groot probleem zijn.

Wilt u meer weten over zebra-vinken, bezoek dan eens onze website: www.zebravink-nzc.com

Succes!

TEKST EN FOTO'S: JAN DE NIJS

4
Twee jongen is het minimale, 1 jong groeit meestal slecht op door gebrek aan lichaamswarmte. Let op de plaats van de ontlasting.

MIJN KWEEK MET DE

Witte kwikstaart

De familie van de kwikstaarten is duidelijk herkenbaar aan de lange staart en de combinatiekleuren zwart, grijs, wit en geel. Zij wippen voortdurend met de staart heen en weer. De vlucht is golvend. Op de grond zijn zij razendsnel, met een enigszins rukkend rennen, ieder insect pikkend dat binnen hun bereik komt. In de winter trekken deze vogels in het algemeen naar Zuid-Europa (Spanje / Portugal) of Afrika.

Deze prachtige insectenetende vogel laat zich relatief makkelijk houden en verdient zeker meer aandacht dan hij tot nu toe krijgt. Een altijd mooi strak zittend verenkleed en een sierlijke houding gecombineerd met een beweeglijke motoriek maken deze vogel tot een aanwinst binnen uw collectie.

FOTO: JAN DE RIJS

Er zijn diverse soorten kwikstaarten. De meest bekende omschrijf ik hierbij kort:

Witte kwikstaart

Motacilla alba alba

Deze vogel is de bekendste van de familie Motacillidae. Hij komt in open terrein voor, van toendra tot bouwland en halfwoestijnen,

vaak in of nabij bewoonde gebieden en bij zoet water. Een zwartwitte vogel met een grijze stuit. Grootte 18 cm. De vogel is een talrijke broedvogel in Nederland en België.

Rouwkwikstaart

Motacilla alba yarellii

Deze Engelse ondersoort heeft een zwarte stuit die hem duidelijk onderscheidt van de witte kwikstaart. Dit is in Nederland een zeer schaarse broedvogel.

Grote gele kwikstaart

Motacilla cinerea

De vogel met de absoluut langste staart in deze familie. Blauwgrijs van boven met een geelgroene stuit en gele onderzijde. Hij nestelt bij snelstromende wateren in heuvelgebieden, maar ook in laagland bij dijken. Grootte 18 cm. Dit is een schaarse broedvogel in Nederland.

Gele kwikstaart

Motacilla flava flava

Kleiner en met een kortere staart dan de witte of grote gele kwikstaart. Groenachtig bruin van boven en geel van onderen. Komt voor in grasland, in het algemeen vochtig, soms droog maar vruchtbaar, ook op kwelders, bouwland en op de trek bij zoetwateroevers, vaak samen met vee. Grootte 16,5 cm. In Nederland een talrijke broedvogel.

De wat minder bekende soorten vernoem ik ter wille van de volledigheid:

Kaspische gele kwikstaart

Motacilla flava lutea,

Beneden-Wolga

Russische gele kwikstaart

Motacilla flava beema,

Zuidoost-Sovjet-Unie

Noordse gele kwikstaart

Motacilla flava thunbergi

Noord-Scandinavië,

Sovjet-Unie

Egyptische gele kwikstaart

Motacilla flava pygmaea, Egypte

Balkan gele kwikstaart

Motacilla flava feldegg,

Balkan, Zwarte Zee

Iberische gele kwikstaart

Motacilla flava iberiae,

Spanje, Zuid-Frankrijk

Italiaanse gele kwikstaart

Motacilla flava cinereocapilla,

Italië, Albanië

Grote gele kwikstaart

Motacilla cinerea canariensis,

Canarische eilanden

Engelse gele kwikstaart

Motacilla flava flavissima,

Britse eilanden

Citroenkwikstaart

Motacilla citreola, Oost-Europa

Marokkaanse witte kwikstaart

Motacilla alba subpersonata,

Noord-Afrika

De kweek met de witte kwikstaart

De vogels zijn bij mij gehuisvest in een kweekbox van 80 cm breed, 180 cm hoog en 135 cm diep. Zij brengen hier ook onverwarmd de winter door, waarbij de voorzijde van de kooi 's winters is afgeschermd met plastic om te veel regeninslag en harde wind te vermijden. De vogels blijken winterhard, de kou lijkt hun niet veel te deren.

In de lente wordt het beschermende plastic weggehaald, en hebben ze vrij uitzicht. Aan de ene zijde hebben zij een koppel Chinese appelvinken als burens en aan de andere zijde een koppel putters. De vakken zijn met gaas gescheiden zonder verdere afscherming of afblinding. Als bodembedekking gebruik ik beukensnippen en de kooi is natuurlijk aan de bovenzijde afgedekt met lichtdoorlatende golfplaten.

Omdat ik ijzerstapeling (*Hemochromatosis*), een ziekte die nogal eens voorkomt bij insectenetende en vruchtenetende vogels, wil vermijden, houd ik de vogels gedurende de hele winter op een voeding van eivoer met Aves en meelwormen. Dit gaat erg goed, de vogels zijn zeer levendig en absoluut niet agressief tegenover hun burens.

De witte kwikstaart broedt normaal in een verscheidenheid aan biotopen, meestal open, met gras begroeide vlakten, vaak bij water, regelmatig in de nabijheid van menselijke vestigingen. Hij nestelt in een spleet of holte op een groot aantal verschillende plaatsen, zoals steile oevers, hout-, hooi- of rietmijten, strodakken, tussen steenhopen, knotwilgen, in klimop vanaf de grond en hoger. Het nest is een kom van stengels, takjes en bladeren, wortels en mos; bekleed met haar, veren en wol en wordt door het vrouwtje alleen gebouwd. Hij broedt eind april begin mei, in het algemeen twee legfels. Meestal 5-6 eieren, glad en glanzend, grondkleur grijs, gelijkmatig en fijn bedekt met grijsbruine en grijze stippen.

Bij mij stelde ik in april een drietal nestgelegenheden ter beschikking. Een kwikstaartkast, een traliekastje aan de achterzijde van de kooi en een open touwnestje aan de voorzijde van de kooi, uit het zicht afge-

scherm door conifeertakjes. De vogels vonden alras hun bestemming in deze nestgelegenheden, waarna de nestbouw snel begon, maar zeker een week duurde. Ik gaf de vogels gedroogde grashalmen, sisaltouw en kokosvezel. Vooral de grashalmen blijken populair, hiervan wordt een mooi vol nest gebouwd. De eieren kwamen niet lang daarna en werden door mij geraapt. Vanaf het vierde ei heb ik de eieren teruggelegd, waarna het vrouwtje de broedzorg op zich nam, sporadisch afgewisseld door het mannetje. Het voer is dan nog steeds eivoer met Aves en 6 i.p.v. 8 schepjes beschuitmeel, aangevuld met meelwormen. Na het schouwen van de eieren blijkt dat er 3 van de 5 bevrucht zijn. Vreugdevol maak ik mij op voor het uitkomen van de eieren! Op 19 mei (een dag voor mijn verjaardag, wat een cadeau!), komt het eerste jong uit en de volgende dag zijn alle drie de jongen geboren.

Enkele dagen voor het uitkomen maak ik het eivoer op dezelfde manier aan, maar ik meng hier nu ook ongeveer 3 schepjes tofu door, wat geheel fijngeprakt wordt, met twee eieren. Daardoorheen worden nog (diepgevroren) pinkies gemengd. Meelwormen en buffalowormen staan nu ook op het menu.

In de eerste levensdagen voeren de ouders alléén eivoer, pas na 5 dagen worden ook pinkies genomen en raken de buffalowormpjes op. Ik heb niet kunnen constateren dat de meelwormen in de eerste week ook aan de jongen worden gevoerd. Vanaf de eerste week worden de pinkies met graagte gevoerd! Op de 6e levensdag ring ik de jongen nog met 2,5 mm, hoewel de maximaal voorgeschreven ringmaat 2,8 mm is. (dit is m.i. veel te groot!) De ringen zijn afgeschermd met ventielslang. Als de jongen nog maar 1,5 week oud zijn, begint het popje reeds aan een nieuw nest, dat na twee dagen af is. Ik zie de man nooit meevoeren, dus ik ben heel benieuwd hoe dit zal aflopen. De jongen groeien voorspoedig op, maar zitten uiteraard nog in het nest. Bij de burens (putters) zijn dan inmiddels 4 jongen uitgevlogen.

Op de 11^e levensdag wippen de jonge kwikstaarten al uit het nest

De nestjes zitten slechts 10 cm van elkaar verwijderd, alleen gescheiden door gaas en wat groene takjes. Op de 11^e levensdag wippen de jonge kwikstaarten uit het nest en als zij 14 dagen oud zijn, vliegen zij reeds door de kooi. De man voert nu ook driftig mee en hier valt iets op. De pop voert met name pinkies en de man voert de buffalowormpjes. Ik weet absoluut niet waarom, mogelijk is dit persoonlijke voorkeur? Het is en blijft een prachtig gezicht om de jongen met hun staart op en neer te zien wippen, ook al zijn ze nog zo jong. Na een week van enorme vechtpartijen bij de burens (Chinese appelvinken) blijken ook deze op eieren te broeden. De echtelijke ruzies van de appelvinken schijnen de kwikstaarten niet te deren, zij gaan onverstoorbaar verder met het opvoeden van hun kroost. Beide ouders voeren goed en de jongen groeien voorspoedig op. Op een leeftijd van 3 weken (!) acht ik ze zelfstandig genoeg en zet de jongen apart om ook de ouders de gelegenheid te geven rustig aan de tweede ronde te kunnen beginnen.

Op dit moment (juli) is de tweede ronde reeds uitgevlogen. De 6 eieren waren allemaal bevrucht en zijn ook alle 6 uitgekomen. Alle 6 jongen zijn uitgegroeid. De jonge kwikstaarten zien er fantastisch uit: prachtige slanke, levendige vogels. Een ware aanwinst voor onze volières! Ik kan iedereen deze geweldige vogels van harte aanbevelen!

TEKST EN OVERIGE FOTO'S:
LOU MEGENS

FOTO: JAN DE NIJS

VERSPREIDING:
AUSTRALIË

GROOTTE:
18 TOT 20 CENTIMETER

*Kweken met
de Diamantduif
kan iedereen.*

De kop, hals en borst zijn blauw van kleur, dit blauw loopt over in wit onder de buik, met een lichtroze tot lichtbruine was in de scheiding tussen blauw en wit. Ze hebben een wigvormige staart, waarvan de buitenste staartpennen wit zijn. De blauwe kleur van rug en vleugels is bij het mannetje dieper dan bij het duivintje, zij heeft een bruinachtige was over rug en vleugels. De vleugels zijn bezaaid met honderden witte stippen, vandaar de naam diamantduif. Zowel de doffer als de duivin hebben een rode oogring, maar bij de doffer is deze breder en dieper van kleur, vooral tijdens de broedperiode is dit goed waar te nemen.

In de volière

De diamantduif heeft geen nadere introductie. Iedereen kent deze leuke vogel, die in veel volières aanwezig is. U kunt ze in een buitenvolière houden. Wel is het raadzaam om voor beplanting te zorgen, zodat ze beschutting kunnen vinden tussen het groen. In een beplante kamervolière zijn ze ook goed te houden, maar een buitenvolière verdient de voorkeur, want het zijn goede vliegers. Diamantduifjes behoren tot de vreedzaamste duivensoorten in tegenstelling tot sommige grotere soorten. Deze kunnen soms zeer agressief zijn ten opzichte van elkaar. Diamantduifjes verdragen andere tropische vogels heel goed en zijn daardoor bijzonder geschikt voor een gemeenschappelijke volière. In een grote volière kunnen meerdere paren gehuisvest worden, in een kleine is het beter om maar één paar te houden. Tijdens de broedperiode kunnen de mannetjes wel eens agressief worden ten opzichte van elkaar. Buiten de broedtijd zijn ze erg rustig. Ze zijn gek op een zonnebad en je ziet ze vaak met een vleugel gespreid op de grond in de zon liggen. Ze laten zich ook graag nat regenen.

Diamantduif

(*Geopelica Cuneata*)

De familie van de duiven wordt gekenmerkt door een gedrongen bouw, een kleine kop, een dicht verendek dat gemakkelijk uitvalt, een smalle snavel met een washuid aan de basis en een grote krop, waarin duivenmelk geproduceerd wordt. Hiermee worden de jongen gevoerd.

Duiven zijn goede vliegers

Voeding

Als basis geven we de diamantduifjes een zaadmengsel voor tropische vogels; er zijn ook specifieke mengsels voor kleine duifjes. Gekiemd zaad, trosgierst en wat groenvoer nemen ze graag tot zich. Tijdens de broedperiode nemen ze ook eivoer op. Als men wat onkruidzaden op de grond strooit, kunnen ze lekker actief zijn. Grit en maagkiesel dienen altijd aanwezig te zijn, drinken doen ze weinig.

Kweek

Kweken met de diamantduif kan iedereen. Het baltspel van de doffer is een fascinerend gezicht. Met opgezette borst en gespreide staart loopt hij achter het vrouwtje aan, buigend en koerend maakt hij haar het hof, daarna treedt hij de duivin. Als nestgelegenheid is een halfopen nestkastje het meest geschikt, kanariëkastjes worden vaak gebruikt. Ook draadkorfjes zijn uitermate geschikt. Het ene paar gebruikt redelijk wat nestmateriaal, het andere maar een paar takjes, het is heel verschillend. Het is raadzaam om boven het nestkastje een afdekplaatje te maken, ze kunnen wel wat regen verdragen, maar plensbuien zijn funest voor de eitjes. Ook zijn ze op die manier afgeschermd tegen de felle zon. Een nestkastje van 12 bij 12 centimeter met een hoogte van 15 centimeter geniet de voorkeur. Diamantduifjes leggen 2 eitjes. De broedtijd bedraagt 13 dagen en beide ouders broeden de eitjes uit. Na het uitkomen krijgen de jongen kropmelk van de duivin, pas na een paar dagen gaat het mannetje actief meevoeren. De jonge vogels groeien bijzonder snel, verlaten al na 14 dagen het nest, maar kunnen nog niet helemaal voor zichzelf zorgen. De duivin begint meteen aan de tweede ronde en kan wel 4 tot 5 legsels grootbrengen, soms nog wel meer.

Ze beginnen vaak al eind februari en kunnen, als men niet ingrijpt, doorgaan tot oktober. Het is niet raadzaam om dit te doen, de vogels zijn dan binnen een jaar volledig opgebrand.

Het is beter om ze hooguit 2 legsels groot te laten brengen. Op die manier hebben ze de tijd om te ruïen en energie te verzamelen voor het volgende broedseizoen. Men kan beter een beperkt aantal kwalitatief goede vogels kweken, dan een volière vol met mindere vogels. Goede vogels verkopen zichzelf, slechte vogels zijn niet meer te slijten. Ook is het zinvol om het bestand aan te vullen met goede en onverwante vogels. Het formaat bij de diamantduifjes laat nogal eens te wensen over; men ziet veel kleine vogels. Met een strenge selectie en tijdige bloedverversing kan dit voorkomen worden.

Mutatie

Net als bij de lachduiven zijn bij de diamantduifjes heel wat mutaties ontstaan. Op de bondsshow in Apeldoorn waren er een aantal te bewonderen. Samen met een heleboel andere soorten duiven vormden ze een prachtig geheel. Enkele mutaties zijn zilver, bruin, agaat en witstuit. Met deze kleuren zijn weer andere te kweken en op die manier kunnen we in de toekomst nog meer kleuren verwachten. Het is wel zinvol om de wildvorm optimaal te houden; voor echt mooie mutaties is de wildvorm onmisbaar.

Diamantduifjes zijn een lust voor het oog, stellen niet te veel eisen aan hun voeding, maken geen lawaai en zijn daarom overal te houden. Kortom een vogel voor iedereen.

TEKST EN FOTO:
PIET ZWINKELS

Diamantduifjes zijn een lust voor het oog en behoren tot de vreedzaamste duivensoorten.

Het Diamantduifje
Witstuit pastel wildkleur
© Piet Zwinkels

Vogel

copy

GESLAAGDE KWEK MET DE

Driekleur- glansspreeuw

Een aantal jaren geleden kocht ik een span driekleurglansspreeuwen. Na jaren succesvol te hebben gekweekt met de Japanse nachtegaal leek me dit wel een nieuwe uitdaging. Alhoewel uit de literatuur bleek dat dit soort makkelijk tot broeden overgaat, moest ik het in de praktijk nog maar eens zien.

Groot probleem bij dit soort is dat er nage-
noeg geen verschil is tussen man en pop.
De vogels waren door mij in maart 2000
gekocht en vanwege de weersomstandighe-
den eerst in een nachthok gezet.

Eind april konden ze ook naar buiten in een
aangesloten ren van 3,5 bij 1,5 m. Hierop
aansluitend konden ze ook nog gebruik
maken van een vlucht van 4,5 bij 3,5 m. Ze
moesten deze ruimte delen met een stel
grijsflankgaailijsters. Reeds halfweg mei
begonnen ze druk te nestelen in een den-
nenboom. Het werd een vrij groot nest, van
ongeveer 20x20 cm en 15 cm diep. Na tien
dagen lag het eerste ei in het nest en er
volgden nog vier. Na de broedperiode ech-
ter geen jongen en alle eieren bleken dan
ook onbevucht.

Reeds twee dagen na verwijdering van de
eieren lag het eerste ei al weer in het nest.
Maar nu had ik in vijf dagen tijd tien eieren.
De kippen werden er haast jaloers op.
De conclusie was snel getrokken: twee
poppen. Hoewel ik de eieren steeds verwij-
derde, bleven ze de hele zomer doorleggen.
Nu was mijn probleem om aan een man te
komen. Na lang zoeken en bellen vond ik in
Nijmegen dan eindelijk in april 2001 een
man. Althans dat werd gezegd want hij
flood, maar dat deden mijn poppen ook.
Toch maar de gok gewaagd en de man bij de
poppen geplaatst. Geen ruzie, maar ook
geen belangstelling voor elkaar.

In mei werd weer begonnen met een nest in
de welbekende dennenboom. Opnieuw een
groot nest en weer vrij vlot het eerste ei.
Nu werden er echter maar drie gelegd.
Een spannende periode brak aan, hoewel ik
weinig hoop had. Niet eenmaal heb ik de

man achter een vrouwtje zien jagen of zien
paren. Eind mei valt me op dat de spreeu-
wen anders reageren en op het moment dat
ze alle drie in het nachthok waren, heb ik
snel in het nest gekeken en jawel, twee
jongen. Hij had toch zijn best gedaan. Snel
de vereniging gebeld voor ringen en dankzij
de goede zorgen van de ringencommissaris
ging dit vrij vlot. De vijfde dag bleek een
jong geheel te zijn verdwenen. Opgegeten
door de lijsters?

*Deze twee jongen
groeiden zo snel dat er
op de zevende dag
nauwelijks meer geringd
kon worden.*

Op de zevende dag het overgebleven jong
geringd. Tien dagen nadat de jongen waren
geboren, zie ik de man constant achter het
vrouwtje jagen. Door mijn ervaring met de
nachtegalen wist ik dat dit foute boel was.
En ja hoor, jong weg en niet weer gevonden.
Toch teveel meelwormen?
Nu is mijn ervaring dat nesten van juni vaak
verloren gaan en mijn hoop was dan ook
gevestigd op een vervolgnest. Vrij vlot werd
er opnieuw een ei gelegd gevolgd door nog
twee. Na de broedtijd weer twee jongen.
Deze twee jongen groeiden zo snel dat er
op de zevende dag nauwelijks meer geringd
kon worden, maar toch is dat gelukt. Om
jagen van de man te voorkomen heb ik deze
uitgevangen en binnen in een apart verblijf
gezet.

FOTO: PIET ZWIRKELS

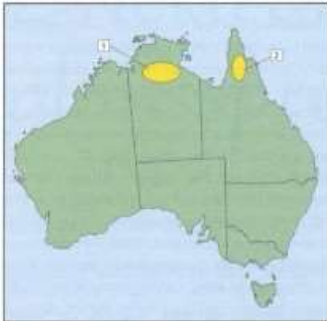
's Avonds bij inspectie zitten echter beide
vrouwtjes ook binnen en roepen constant
naar het mannetje. De man toch maar weer
erbij gelaten en binnen een paar tellen zat
het vrouwtje weer op het nest. Dankzij het
voeren van de drie oudervogels groeiden de
jongen voorspoedig en op een gegeven
moment vlogen ze uit. Vanwege de grootte
van de volière en de vele hoeken heb ik uit
voorzorg de jongen binnen in het nachthok
geplaatst. Hier worden ze zeer goed door
de drie spreeuwen gevoerd en na een week
vliegt het eerste jong al in en uit. Het twee-
de jong blijft nog twee weken binnen, voor-
dat deze ook de weg heeft gevonden en in-
en uitvliegt. De twee jongen hebben reeds
de kleuren van de ouders, alleen is hun oog-
kleur nog zwart en de overige kleuren nog
iets flets. Als voedsel geef ik meelwormen,
(ander voedsel is in onze omgeving ook
nauwelijks verkrijgbaar) maar door de
grootte van de buitenverblijven kunnen de
ouders ook nog genoeg ander voedsel
vangen. Van de grijsflankgaailijsters hebben
ze geen hinder ondervonden. Deze worden
bij de jongen weggejaagd. De oudervogels
eten in deze periode ook nog universeel-
voer, appel en eivoer. Blij ben ik wel met
deze twee driekleurglansspreeuwen op stok.

Op het moment dat dit artikel op het
wonder van deze tijd getypt wordt, namelijk
de computer, kan ik nogmaals een verheugd
sprongetje maken, want in een naast-
gelegen ren is van de twee jonge witoor-
bulbuuls, een geringd jong (dank opnieuw
aan de ringencommissaris) gezond en wel
uitgevlogen. Wellicht volgt hiervan later nog
eens een verslag.

CEERT JAN KRAEMERS, OUDE GRONINGERWEG 6
9431 BC WESTERBORK, 0593 - 33 23 19

VERSPREIDINGSGBIED:

1. Hoodedparkiet
2. Goudschouderparkiet

Algemeen

Beide soorten behoren tot het geslacht *Psephotus* samen met de paradijsparkiet die inmiddels wordt geacht te zijn uitgestorven, en de meer bekende roodrug- en veelkleurenparkiet. Ze zijn nauw verwant aan de blue-bonnetparkieten van het geslacht *Northiella*.

De Latijnse namen:

Goudschouderparkiet

Psephotus chrysopterygius chrysopterygius

Hoodedparkiet

Psephotus chrysopterygius dissimilis.

De geslachtsnaam *Psephotus* betekent mozaïek ingelegd en *chrysopterygius* betekent gouden vleugel.

Van beide soorten lopen de aantallen in de natuur sinds het begin van de vorige eeuw terug en worden de verspreidingsgebieden kleiner. De goudschouderparkiet staat volgens de Conventie van Washington op de lijst van bedreigde soorten.

De goudschouder- en de hoodedparkiet hebben behalve hun familienaam nog in andere opzichten veel met elkaar gemeen:

- het uiterlijk
- de levenswijze

Het uiterlijk

Bij beide soorten is de man aan de voorzijde voornamelijk blauw met een rode vlek ongeveer vanaf de implant van de poten tot de onderstaart. De rugzijde is grijsachtig bruin. Beide hebben een gele vleugeltekening die bij de hooded het meest uitgebreid is. Verder hebben beide soorten een zwarte koptekening, die bij de hooded tot aan de bovensnavel doorloopt. De goudschouder heeft een gele voorhoofdsband. De goudschouder heeft groene wangen en de hooded blauwe.

De poppen van beide soorten lijken vrij veel op elkaar en zijn veel minder kleurrijk dan de mannen. Beide zijn aan de voorzijde fletsblauw en groenachtig op de rug. De pop

Goudschouder- en

Beide soorten behoren tot het geslacht *Psephotus* samen met de paradijsparkiet die inmiddels wordt geacht te zijn uitgestorven, en de meer bekende roodrug- en veelkleurenparkiet.

Ze zijn nauw verwant aan de blue-bonnetparkieten van het geslacht *Northiella*.

van de goudschouder toont wel het gele voorhoofdsbandje. Zie verder de bijgeplaatste foto's. De hoodedman is ongeveer 28 cm en de goudschouderman 26 cm. De poppen zijn iets kleiner.

De levenswijze

Beide soorten zijn vaak te vinden op de grond als ze op zoek zijn naar graszaden. Ze eten ook wel zaden die ze in bomen of struiken vinden. In de vroege ochtend en tegen de avond trekken ze naar plaatsen waar water is te vinden om te drinken.

Het gebied waarin ze leven, ligt in het tropische deel van Australië waar het gedurende een groot deel van het jaar meer dan 30 graden is en daar zijn maar twee seizoenen: het droge en het natte. In het natte seizoen, dat ongeveer van oktober tot april loopt, valt er vaak een enorme hoeveelheid water. Hele stukken land staan dan onder water en

zijn met de auto onbereikbaar geworden.

De vogels broeden in en vlak na het regen seizoen. Er is in die tijd weer voldoende voedsel te vinden om de jongen mee groot te brengen. Het nest wordt gemaakt in termietenheuvels. Deze zijn soms 6 tot 7 meter hoog.

Door de regen zijn de anders cementachtig aanvoelende heuvels wat zachter geworden en door de parkieten te bewerken. Ze graven dan een gang van ongeveer 50 cm lang met een doorsnee van 4 à 5 cm met een broedholte daarin. Er staat overal water en dat geeft bescherming tegen rovers die hun nestheuvels niet kunnen bereiken.

Omdat de termietenheuvels ook van binnen erg warm zijn door de zon, kunnen de vogels soms voor een wat langere tijd hun eieren of jongen alleen laten.

Ze koelen toch niet af. Jonge vogels worden als ze een week oud zijn, al voor langere tijd niet meer warm gehouden. Omdat de

Hoodedparkieten

2

vogels deze gewoonte ook in ons koudere klimaat aanhouden, heeft dat gevolgen voor het broedproces. Zie verder onder kweek.

Voorkomen in het wild

Op bijgaand schematisch kaartje [zie illustratie links boven] is aangegeven waar beide soorten voorkomen. In werkelijkheid zijn de gebieden natuurlijk niet zo scherp afgebakend.

De hoodedparkiet [1] komt voor in het noorden van de staat Northern Territory. De Goudschouderparkiet [2] leeft in een vrij klein gebied in het uiterste noorden van de staat Queensland op Kaap York.

De leefgebieden van de 2 soorten liggen ruim 400 kilometer bij elkaar vandaan en zijn van elkaar gescheiden door een leeg en

3

4

woest gebied. Dit gebied is woestijnachtig en vrijwel onbewoond. Deze gebieden zijn dus ver van elkaar gescheiden en het tussenliggende gedeelte is moeilijk te overbruggen, zodat vermenging van de soorten niet voorkomt.

Persoonlijke ervaring

De meeste kans om hoodedparkieten te zien heeft u rondom de stad Katherine waar ze met enig geluk vroeg in de morgen of tegen de avond bij drinkplaatsen te vinden zijn. Tijdens een vakantie in 1998 hebben we verschillende keren diverse poeltjes bezocht en 1 keer kwamen er inderdaad en stuk of vier hoodeds een kijkje nemen. Toen de volgende dag een ander deel van de groep daarheen ging, kwamen er wel 20 hoodeds drinken.

Je moet dus op het juiste moment op de juiste plaats zijn. Wij hadden speciaal die plekken opgezocht, omdat de kans op deze vogels daar het grootst was. Of je dan geluk hebt, moet je maar afwachten. Je zoekt een plekje in de buurt van het water en wacht af wat er komen gaat. Je moet natuurlijk wel stil blijven zitten en dat valt niet altijd mee in de hitte (30 tot 35 graden), waarin de vliegen, die er in overvloed zijn, je lastig komen vallen.

Wat we naast de hoodedparkieten nog gezien hebben, was ook al zeer de moeite waard: vredesduifjes, Australische kuifduiven, spitsstaart- en maskeramadines, vliegenvangertjes, Brown's rosella's, een dingo (wilde hond) etc. Wat bij de hoodeds, die we in een boom zagen zitten, opviel, was dat ze ondanks hun eigen fraaie blauwe kleur zo mooi afstaken tegen de knalblauwe lucht door hun gele vleugelspiegels. Helaas heb ik nog geen goudschouderparkieten in het wild gezien, maar misschien komt dat nog. Cape York en de 'outback' van Queensland is een erg ontoegankelijk gebied waar je eigenlijk alleen met vierwielangedreven auto met ervaren chauffeur in kunt.

Voeding

In de natuur leven ze hoofdzakelijk van kleine graszaden die ze op de grond vinden of van de halmen pikken. Verder nemen ze ook de nodige insecten en hun larven als dierlijk eiwit op. In voëremilieu moeten ze een zaadmengsel hebben van overwegend kleinere zaden met weinig of geen zonnepitten. Ze lusten graag groenvoer, ook groene erwten, en onkruid- en graszaad. Verder maïs, vers of gekookt, trosgierst. Ook meelwormen worden gegeten, wellicht gekookte kip aan het bot. Jonge vogels worden in de natuur overwegend gevoerd met onrijpe zaden. Dit betekent dat ze bij ons ook geweekt of gekieemd zaad moeten krijgen. Verder natuurlijk geregeld eivoer met bijmenging van insectenvoer, vanwege de dierlijke eiwitten.

Grit en sepia moeten steeds beschikbaar zijn. Als ze niet van de sepia eten, vervang deze of hang die dan eens op een andere plek, breek het door etc. Als alternatief kunnen ook calciumblokken worden gebruikt.

In de natuur leven ze hoofdzakelijk van kleine graszaden die ze op de grond vinden

5

In de vroege ochtend en tegen de avond trekken ze naar plaatsen waar water is te vinden

Huisvesting

Hoodeds en goudschouder worden meestal in niet al te grote vluchten gehouden. Een geschikte maat is 3 meter lang, 2 meter hoog en 80 cm tot 1 meter breed, inclusief het nachthok van een meter lang. Deze lengte wordt aanbevolen opdat de vogels, met name de jongen, niet te veel snelheid kunnen krijgen en zich kapot vliegen tegen het gaas. Buitenvolières moeten overdekt zijn. Dit geeft bescherming tegen regen, roofvogels en katten, maar ook tegen ongewenste bacteriën en virussen die bijvoorbeeld met de ontlasting van mussen en andere buitenvogels kunnen binnenkomen. Vooral jonge vogels hebben bescherming nodig tegen ons klimaat. Verder is de goudschouder wat teerder dan de hoodedparkiet. Het is af te raden andere vogels in dezelfde volière onder te brengen. Als uw volière een betonnen vloer heeft is het raadzaam daar een behoorlijke laag zand op aan te brengen; dit blijft droger dan aarde. De vogels houden van graven. Het hoeft verder geen betoog dat zeker bij deze toch wat tere vogels de nodige hygiëne in acht moet worden genomen.

Kweek

Het kweken met de hoodeds en de goudschouder gaat niet altijd van een leien dakje. Sommige mannen kunnen behoorlijk

agressief zijn tegenover de pop. Soms klikt het gewoon niet. Verder is hun broedgewoonte in de natuur, dus in een warme termietenheuvel, een moeilijkheidsfactor. Het gaat meestal nog het beste als de vogels kunnen beschikken over een dubbelwandige en geïsoleerde nestkast met een vrij lange insluippijp. Je kunt hierin nog een verwarmingselement of -plaatje aanbrenge om de natuur zoveel mogelijk te imiteren. Ze leggen 4 tot 6 eieren die na 19 tot 25 dagen broeden uitkomen. De jongen verblijven ongeveer vijf weken in het nest voordat ze uitvliegen. Na zo'n 15 maanden zijn ze op kleur.

Mutaties

In Europa zijn voor zover ik weet nog geen mutaties aanwezig. In Australië worden cinnamon en bonte hoodeds gekweekt. Het bontpatroon varieert nogal: van het normale bontpatroon(50/50) tot bijna geheel gele vogels. Verder wordt er gesproken van een olijfgroene mutant en van hoodeds met rode in plaats van gele vleugelspiegels. Van de goudschouder heb ik een plaatje gezien van een mutant die ze fallow noemen. Herman Kremer noemt een pastelmutant.

TEKST: P. ONDERDELINDEN
FOTO'S PIET ONDERDELINDEN / JAN DE NIJS /
RIEN STEENBAKERS

Op de foto's:

1. Goudschouderparkiet (man)
2. Hooded (koppel)
3. Hooded (man)
4. Goudschouderparkiet (koppel)
5. Hoodedparkiet in Australië
6. Hoodedparkiet in de vrije natuur in Australië

Als u meer wilt weten van deze vogels, raad ik u de volgende boeken aan:

Literatuur:

- Australische Parkieten, Herman Kremer
- Australian Grass Parrakeets, the Psephotus and Northiella Genera, Stan Sindel en James Gill
- Grass Parrots, A guide to Neophema and Psephotus, Toby Martin (Australian Birdkeeper)
- Lexikon der Papageien, Thomas Arndt
- Papageien(Band 2), Franz Robiller

VOEDSEL UIT HET RIJKDOM DER NATUUR

Eigenlijk behoort het wilgenroosje tot de grote familie der "onagra" of "teunisbloemfamilie".
Hoewel de zaden slechts door weinig Europese vogelsoorten worden gewaardeerd, vind ik hem toch interessant genoeg om voor het voetlicht te halen.

De plant heeft door zijn mooie bloemen een enorme sierwaarde en komt daarom ook in gecultiveerde vormen voor.

Wilgenroosje (*Epilobium angustifolium*)

"Epilobium" betekent "vioolachtige bloem op een houwvormig vruchtbeginsel". Deze plantenfamilie kent wel 200 soorten, verdeeld over de gehele wereld.

Ongeveer 10 soorten van dit geslacht komen in Nederland en België voor. De soorten van de Epilobium bastaarden namelijk nogal gemakkelijk, terwijl de bastaarden bijna altijd vruchtbaar zijn. Het meest algemeen komen bij ons voor: het wilgenroosje, de kleinbloemige basterdwederik, de moerasbasterdwederik en het harig wilgenroosje.

Het wilgenroosje wijkt van de andere soorten af door het kort cilindrische vruchtbeginsel en de naar beneden gerichte stijl en meeldraden. Het is een algemene plant van

de zandgronden en komt gemakkelijk voor op plaatsen waar gekapt is of op plaatsen die afgebrand zijn. De plant wordt 50 tot 150 cm hoog, de stengels staan rechtop en de bladeren staan verspreid en zijn lancetvormig. De bloemen bestaan uit spitse trossen en zijn rozerood. De zaaddoosjes springen in 4 kleppen open en de zaadjes hebben een lang zijdeachtig vruchtpluis. De zaaddoosjes zijn langwerpig tot 7 cm lang. Het wilgenroosje bloeit van juni tot september. We oogsten het zaad vlak voordat de zaaddoosjes openspringen. De plant heeft door zijn mooie bloemen een enorme sierwaarde en komt daarom ook in gecultiveerde vormen voor. Uit recente natuuropnamen weten we dat de kruisbekken in het

hoge noorden van Europa hun nesten bouwen met de droge restanten van het wilgenroosje. In deze nesten worden bij buitentemperaturen beneden 0°C. de jonge kruisbekken grootgebracht.

Bloeitijd: juni tot september.

Oogsttijd: vlak voordat de zaaddoosjes openspringen.

Vindplaats: zandgronden, open plaatsen in het bos, plaatsen waar hout gekapt is enz.
Vogels: goudvink, Europese kanarie, sijs, putter, barmsijs, groenling, haakbek, kneu, frater, edelzangers, saffraanvinken en meesgoudvinken.

TEXST: FRANS PUNEN

<p>Standaard panelen 1020x2000 ... € 32,00 Deurpanelen 1020x2000 ... € 46,00 Deurpanelen voederplateau ... € 69,00</p> <p>NU OOK VOORFRONTEN</p> <p>Volière's op maat vraag vrijblijvend offerte</p> <p>Volière gaasrollen 25 x 1 mtr. breed</p> <p>12.7x12.7x1.05 € 83,95 16x16x1.2 € 93,00 19x19x1.45 € 93,00 25.4x25.4x1.75 € 88,50 25.4x25.4x2.05 € 108,91</p> <p>Popnagels</p> <p>Grote kop 14 mm. € 7,94 250 stuks € 27,23 1000 stuks € 27,23</p> <p>NU OOK SCHRIKDRAAD APP. VANAF € 120,00 !!!</p> <p>Franco levering beneden € 340,00 18,15 vrachtkosten Bezoek op afspraak Betaling contant</p>	<p>Rico's</p> <p>volière speciaalzaak Pres. Kennedystraat 5 7681-EV Vroomshoop Tel./Fax 0546 645468</p>	<p>Buisverbindingen voor koker 20 mm.</p> <p>A 2weg € 0,30 3weg € 0,45 C 3weg T € 0,45 D 4weg € 0,45 E kruis € 0,45</p> <p>NIEUW nu ook reiniging/ontsmettingsmiddelen</p> <p>NIEUW tussenverbinding geen onderbreking in uw buis € 0,34</p> <p>Koker 20x20x1.5 geleverd in lengtes van 2 of 3 mtr. koker bruut € 1,30 per mtr. Koker geanodiseerd € 1,80 per mtr. Ook in kleur leverbaar.</p> <p>Kunststof plaat 2000 x 1000 x 3mm € 21,00 Volkern trespa 1610 x 2100 € 63,00</p> <p>Voederplateau's incl raamwerk</p> <p>2 gaats € 20,50 3 gaats € 23,00</p> <p>Zitstokhouders € 0,65 Deurgrendels € 1,00 Scharnieren € 1,00 Badschalen € 4,50</p> <p>NIEUW Voedercassette 1-2-3 gaats € 36,30</p>
---	---	---